

РЕШЕНИЕ

№ 39942

гр. София, 15.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в
публично заседание на 25.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **9391**
по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе
предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр.
с чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.

Образувано е по жалба на А. А. М. С., ЛНЧ [ЕГН] гражданка на С., лично и като законен
представител на малолетните си деца А. А. Д. М. ЛНЧ: [ЕГН] и А. А. Д. М., ЛНЧ:[ЕГН] също
граждани на С., срещу РЕШЕНИЕ № 1218 от 29.06.2026г. на Председателя на ДАБ при МС, с
което по чл. 75, ал. 1, т. 4 от ЗУБ, вр. с чл. 9 от ЗУБ, е отказано да им бъде предоставен
хуманитарен статут.

По изложените в жалбата твърдения за незаконосъобразност на решението - се моли същото да
бъде отменено и преписката да бъде върната на административния орган за ново произнасяне.
Навеждат се доводи, че оспореният акт е постановен в противоречие с констатациите и
задължителните указания, дадени с влезли в сила съдебни актове, както и без пълен и всестранен
анализ на обстановката в държавата по произход и без обоснована преценка на висшия интерес
на малолетните деца. Твърди се, че административният орган след връщане на преписката
формално е изпълнил дадените указания за участие на компетентната Дирекция „Социално
подпомагане“, като въпреки представеното становище на специализирания орган по закрила на
детето съдържащите се в него констатации не са получили действително отражение при
формиране на крайния извод. Визира се, че извършената преценка относно висшия интерес на
малолетните е бланкетна и не е основана на конкретен анализ на хуманитарната обстановка в
държавата по произход, включително относно достъпа на децата до основни битови условия,
образование и здравеопазване. На следващо място се сочи, че с Решение № 4165/15.04.2026г. по

адм. дело № 2533/2026г. на ВАС -административният орган е обвързан от дадените задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона, като при последващото произнасяне е следвало да извърши реална и индивидуална преценка на положението на малолетните, а не единствено формално да изпълни дадените указания. С оглед изложеното се моли да се уважи жалбата.

В съдебно заседание А. А. М. С. и малолетните ѝ деца А. А. Д. М. и А. А. Д. М., не се явяват. Процесуалният им представител адв. И. заявява, че няма контакт с жалбоподателката, въпреки че лично я е уведомил за датата на съдебното заседание. Поддържа жалбата и моли да бъде отменено оспореното решение. Изтъква, че настоящото производство се явява продължение на предходни производства, при които съдебните инстанции вече са упражнили контрол върху законосъобразността на постановените от ДАБ актове и са дали указания относно обхвата на дължимата преценка при последващо произнасяне. Във връзка с визираното сочи, че независимо от становището на социалния орган, административният орган отново е постановил отказ, като не е съобразил в необходимата степен конкретното положение на малолетните и установения техен най-добър интерес.

Ответната страна, чрез процесуалния си представител юрк. К., оспорва жалбата и моли като неоснователна да се отхвърли. Посочва, че молбата е мотивирана единствено, че съпругът на първата жалбоподателка е бил получил повиквателна за армията през 2015г. По отношение на съобразяването на висшия интерес на децата, счита че е извършен задълбочен анализ. Позовава се на справка от 27.08.2026г., съгласно която в С. се извършват редица образователни реформи и правителството извършва активна дейност за развитие на икономиката ѝ. Поддържа представения по делото писмен отговор от 18.09.2026г. . В същия подробно е разгледано как в акта са анализирани всички относими факти и обстоятелства, свързани както с личното положение на молителката и двете ѝ малолетни деца, така и с актуалната обстановка в държавата им по произход, като са изпълнени и дадените с предходните съдебни актове указания. Изтъква се, че е изисквана актуална информация относно С. и е сезирана компетентната дирекция „Социално подпомагане“ за определяне на социален работник и изготвяне на становище относно най-добрия интерес на малолетните деца. По отношение на А. А. М. С. се поддържа, че от заявената бежанска история не се установява същата да е била обект на тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ. Във връзка с приложението на чл. 9, ал.1, т.3 ЗУБ е посочено, че съществуващата към момента обстановка в С. не се характеризира с такава степен на безогледно насилие, която сама по себе си да поражда реална опасност от тежко посегателство за всяко цивилно лице единствено поради присъствието му на територията на страната. По отношение на А. А. Д. М. и А. А. Д. М. се визира, че е извършена индивидуална преценка на висшия им интерес, като са отчетени възрастта им, обстоятелството, че са родени в Република Турция и не са живели в С., зависимостта от техните родители, запазването на семейната цялост, пребиваването им в Република България от 2023г., включването им в образователната система, владението на български език и създадените социални контакти. Застъпва се становище, че тези обстоятелства са относими към общата оценка, но не представляват сами по себе си материално-правно основание за предоставяне на международна закрила, като не са установени и други причини от хуманитарен характер по смисъла на чл. 9, ал. 8 ЗУБ. С оглед гореизложеното - се моли да се отхвърли жалбата.

Административен съд София - град, I отделение, 47 състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбата е в срок от 22.07.2026г., по отношение на връчване от 16.07.2026г., от страни с правен интерес, поради което следва да се разгледат доводите по същество.

Във връзка с гореизложеното съставът на първо място приема следното:

Производството за закрила е започнало по молба вх. № 1113/12.04.2023г. на РПЦ -Х. до Председателя на ДАБ при МС от А. А. М. С., от женски пол, [дата на раждане] в [населено място], С., гражданка на С., етническа принадлежност -арабка, вероизповедание -мюсюлманка -сунит, семейно положение -омъжена. С молбата същата е поискала международна закрила и за малолетните си деца А. А. Д. М., [дата на раждане] в Република Турция, и А. А. Д. М., [дата на раждане] в Република Турция, двамата граждани на С.. Личните данни на молителката и децата са установени въз основа на декларация по чл. 30 , ал. 1, т. 3, тъй като е представила копия на турски документи -карти за временна закрила, документи за раждане на децата и национален паспорт на чужденката с изтекъл срок на валидност.

В Република България А. А. М. С. е пристигнала със съпруга си М. А. Д. А., който е регистриран със самостоятелна молба за международна закрила. По неговата молба Председателят на ДАБ при МС с Решение № 11628/27.07.2023 г. е отказал предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Жалбата му срещу посочения административен акт е отхвърлена с Решение № 1553/11.03.2024 г. по адм. дело № 10730/2023 г. на АССГ. След подадена касационна жалба с Решение № 8552/09.07.2024 г. по адм. дело № 4060/2024 г. ВАС е оставил в сила първоинстанционното решение, поради което отказът за предоставяне на международна закрила на съпруга е влязъл в сила.

По молбата на А. А. М. С. и малолетните ѝ деца Председателят на ДАБ е постановил Решение № 11629/27.07.2023г., с което е отказал предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут. С Решение № 433/15.01.2024 г. по адм. дело № 8502/2023г. АССГ е отменил административния акт в частта относно отказа за предоставяне на хуманитарен статут и е върнал преписката на административния орган за ново произнасяне, а жалбата в частта относно отказа за предоставяне на статут на бежанец е отхвърлена. След касационно обжалване от Председателя на ДАБ с Решение № 6184/09.06.2025г. по адм. дело № 2741/2024г. ВАС е оставил в сила първоинстанционното решение в отменителната му част. Така отказът за предоставяне на статут на бежанец е влязъл в сила, а предмет на последващото произнасяне е единствено наличието на основания за предоставяне на хуманитарен статут.

При новото произнасяне Председателят на ДАБ е постановил Решение № 4911/30.09.2025г., с което отново е отказано предоставянето на хуманитарен статут на А. А. М. С. и малолетните ѝ деца. С Решение № 1099/09.01.2026г. по адм. дело № 11285/2025г. АССГ е обявил посочения административен акт за нищожен и е изпратил преписката на ответника за ново произнасяне. След обжалване пред ВАС с Решение № 4165/15.04.2026г. по адм. дело № 2533/2026г. е отменил Решение № 1099/09.01.2026г. в частта, с която Решение № 4911/30.09.2025г. е обявено за нищожно, отменил е същото като незаконосъобразно и е оставил в сила първоинстанционното решение в частта, с която преписката е изпратена на Председателя на ДАБ за ново произнасяне.

В мотивите на Решение № 4165/15.04.2026г. ВАС е приел, че при последвалото произнасяне административният орган не е основал отказа на обстоятелството, че Република Турция представлява трета сигурна държава, поради което този въпрос не е бил определящ за законосъобразността на акта. Не е възприет и изводът, че единствено общата обстановка в С. налага предоставянето на хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 1, т.3 ЗУБ.

Наред с това касационната инстанция е констатирала допуснато съществено нарушение на административно-производствените правила, свързано с участието в производството на две малолетни деца. Прието е, че компетентната дирекция „Социално подпомагане“ не е била своевременно уведомена, не е определен социален работник и не е представено становище или социален доклад относно положението на малолетните. ВАС е счел, че прилагането на принципа

за висшия интерес на детето по чл. 6а ЗУБ изисква действителното участие на специализирания орган по закрила на детето и индивидуална оценка на положението на децата, поради което е отменил административния акт като незаконосъобразен и е върнал преписката за ново произнасяне.

Във връзка с дадените указания и с оглед участието в производството на две малолетни деца е изпратено писмо до Регионална дирекция „Социално подпомагане“ -С.-град за определяне на социален работник, който да даде становище или да представи социален доклад, отчитайки най-добрия интерес на А. А. Д. М. и А. А. Д. М..

В производството на основание чл. 63а и сл. от ЗУБ е проведено интервю за закрила при спазване на разписаните в посочените разпоредби правила с А. А. М. С. на 17.05.2023г. в присъствието на преводач от арабски език. Чужденката разказва, че е родена в [населено място], С., но впоследствие е живяла в [населено място]. Посочва, че е напуснала С. през месец март 2016 г. и е заминала за Република Турция, [населено място], където към този момент вече се намирал нейният съпруг. Обяснила е, че съпругът ѝ е напуснал С. през 2015 г., след като бил повикан за армията, а след пристигането си в Турция започнал работа като фризьор. Тя го последвала през следващата година. Други причини за напускане на държавата си по произход не е посочила. След пристигането си в Турция семейството се установило в [населено място]. Там са родени и двете им деца -А. А. Д. М. през 2016г. и А. А. Д. М. през 2017г. Семейството пребивавало законно, разполагало с карти за временна закрила, а за децата били издадени актове за раждане и имунизационни документи. Молителката сочи, че семейството имало достъп до медицински грижи, децата посещавали детска градина, а съпругът ѝ работел и издържал семейството. По отношение на личното си положение в С. А. А. М. С. е заявила, че не е имала проблеми с официалните власти, не е била арестувана, съдена или осъждана, не е членувала в политическа партия или организация, нито във въоръжена групировка. Не е имала проблеми поради етническата си принадлежност или изповядваната религия. Разказала е, че никой не я е заплашвал и спрямо нея не е било упражнявано физическо или психическо насилие нито в С., нито в Турция. Относно положението в Република Турция молителката е посочила, че лично тя не е имала проблеми на етническа основа, но според нея съществувало. Заявила е, че по-голямото ѝ дете е следвало да започне първи клас, но не било прието в близко до дома им училище, тъй като по думите ѝ турските деца били с предимство. През 2023г. в следствие на земетресение жилищният блок в [населено място], в който семейството живеело, се срутил, като било засегнато и работното място на съпруга ѝ. Поради това семейството се преместило в И., където известно време живеело при приятелка на молителката. Обяснила е, че трудно успявали да наемат самостоятелно жилище, тъй като били сирийски граждани. Като основна причина за напускане на Турция молителката е посочила, че семейството ѝ е чуло и разбрало, че сирийски граждани се връщат обратно в С., както и че след земетресението вече нямало възможност да продължи живота си по досегашния начин. На 09.04.2023г. тя и семейството ѝ е влязло в Република България нелегално. Допълва, че има една сестра, която също е в България и още двама братя и една сестра, които се намират в Германия. В заключение молителката е заявила, че счита България за спокойна страна и желае семейството ѝ да остане да живее тук.

В изпълнение на дадените указания на ВАС по административната преписка е приобщено писмо на Дирекция „Социално подпомагане“ -О. с вх. № РПЦХ-01-2827/10.06.2026г. относно актуалното положение на малолетните А. А. Д. М. и А. А. Д. М.. От същото се установява, че на 09.06.2026г. е проведена среща с А. А. М. С., съпруга ѝ М. А. Д. А. и двете им деца. Разговорът е проведен на български език чрез превод от децата, за които е посочено, че владеят отлично български език. Установено е още, че малолетните пребивават на територията на Република България заедно със

своите родители, като молбата им за международна закрила е подадена чрез тяхната майка като законен представител. Проведено е интервю и с родителите на децата. При извършеното социално проучване родителите са разказали, че след пристигането си в Република България семейството е било настанено за около една година в бежанския център в [жк], а през следващите около две години живее на настоящия си адрес. Бащата е заявил, че в Република Турция е работил като фризьор и владее писмено и говоримо арабски език. За майката е посочено, че преди напускането на С. е работила в агенция за недвижими имоти. Семейството е заявило желание да се установи трайно на територията на Република България. Родителите са посочили, че желаят сигурност за семейството и двете си деца и харесват живота си в страната. Към момента на извършване на социалното проучване А. А. М. С. не е трудово ангажирана и полага непосредствените ежедневни грижи за малолетните. Установено е, че А. А. Д. М. и А. А. Д. М. посещават 67 ОУ „В. Д.“. Семейството не е подавало молба за международна закрила в друга държава -членка на Европейския съюз.

Визирано е, че А. А. М. С. и М. А. Д. А. са заявили пред социалния работник, че имат необходимост от сигурност за семейството си и желаят децата им да имат достъп до образование и здравни грижи. По думите им в Република България се чувстват сигурни и спокойни. При проведената среща социалният работник е наблюдавал децата като спокойни и облечени с подходящи за възрастта и сезона дрехи. Констатирана е силно изразена емоционална привързаност между родителите и децата. Установено е, че родителите полагат основните грижи за задоволяване на ежедневните потребности и интереси на малолетните и между членовете на семейството не е налице фактическа раздяла. Семейството живее в двустаен апартамент, състоящ се от кухня, хол с легло, спалня за децата, баня с тоалетна и складово помещение. Посочено е, че се поддържат много добри хигиенно-битови условия, а обзавеждането е съобразено с нуждите на децата. За ползването на жилището се заплаща месечен наем в размер на 500 евро. Социалният работник е констатирал, че за малолетните са създадени всички необходими условия за отглеждането им в безопасна и комфортна жилищна среда. Относно здравословното им състояние е отразено, че децата са клинично здрави и имат избран личен лекар, който към момента на социалното проучване е бил посещаван еднократно. По данни на родителите всички задължителни имунизации на децата са извършени в Република Турция. С оглед така събраната информация социалният работник е извършил оценка на актуалното положение на малолетните, като са отчетени условията, при които същите се отглеждат в Република България, семейната им среда, включването им в образователната система, владееенето на български език, здравословното им състояние и изразеното от родителите желание семейството да продължи живота си в страната.

При така установената фактическа обстановка ответникът е приел, че изложената от А. А. М. С. бежанска история съвпада с тази, заявена от нейния съпруг, като не са констатирани противоречия между дадените от двамата обяснения. Съобразено е, че след постановените съдебни решения предметът на повторното произнасяне е ограничен единствено до наличието на предпоставките за предоставяне на

хуманитарен статут, поради което не е извършвана нова преценка по чл. 8 ЗУБ.

На първо място решаващият орган е приел, че не са налице основанията по чл. 9, ал. 1, т.1 и т.2 ЗУБ. В тази връзка е отчетено, че молителката не твърди спрямо нея да са били предприемани действия от официалните власти в С., нито от въоръжена групировка или друг субект, които да я поставят в реална опасност от смъртно наказание, екзекуция, изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание. Съобразено е още, че чужденката не заявява да е била задържана, съдена или осъждана, както и спрямо нея да е упражнявано насилие или да са отправяни конкретни заплахи, поради което е прието, че не се установява нито преживяно тежко посегателство, нито бъдещ индивидуален риск от такова.

На следващо място административният орган е обсъдил приложението на чл. 9, ал. 1, т.3 ЗУБ. Позовал се е на разрешението, дадено с Решение от 17.02.2009г. по дело С-465/07 на СЕС относно степента на безогледно насилие и връзката между общата ситуация на сигурност и индивидуалното положение на молителя. Прието е, че по отношение на молителката и малолетните ѝ деца липсват лични обстоятелства, които да сочат, че същите са конкретно и в по-висока степен засегнати от съществуващата обстановка в държавата по произход.

В административното производство е приета Справка с вх. № МД-02-130/01.04.2026г. на дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно актуалната общественно-политическа обстановка в С. и по-конкретно положението в провинция Д. и [населено място]. В решението е отразено, че според съдържащата се в справката информация от началото на 2026г. 11 341 домакинства, обхващащи 41 265 лица, са получили парична помощ за завръщане и реинтеграция, а други 419 завърнали се домакинства, включващи 2678 лица, са получили подкрепа за създаване или възстановяване на малък бизнес. Посочени са и данни за увеличаване на преминаващите от Л. към С. през граничните пунктове „Д. Я.“ в провинция Д. и „Д.“ в провинция Х., като в рамките на пет дни през двата пункта са преминали повече от 65 000 лица.

По отношение на положението в Д. в Справка с вх. № МД-02-130/01.04.2026г. условията за безопасност и сигурност са оценени като „предимно благоприятни“ -4,3 от 5 въз основа на 42 оценки на общността. Отразено е, че сред предпочитаните райони за завръщане Д. е сред водещите наред с А., И. и Х., като значителна част от завърналите се избират областите, от които произхождат, поради запазени семейни и имуществени връзки. Наред с това в справката са изложени и данни за отделни инциденти със сигурността и наличие на значителен брой вътрешно разселени лица.

В административното производство е приета и Справка с вх. № МД-02-224/10.06.2026г. на дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно актуалната общественно-политическа обстановка в Сирийската арабска република. В същата са отчетени настъпилите след падането на режима на Б. А. политически и

институционални промени, продължаващото завръщане на сирийски граждани и дейността на международни организации. Посочено е, че съгласно бюлетин на ВКБООН от 27.03.2026г. общият брой на завърналите се в С. след 08.12.2024г. достига 1 563 898 лица. Същевременно в нея са изложени данни, че С. продължава да бъде определяна като „несвободна“, макар през 2025г. да е отчетено подобрене в областта на политическите права и гражданските свободи. Отразени са и продължаващи икономически и хуманитарни затруднения, ограничения във финансирането на хуманитарната помощ, наличие на мини, невзривени боеприпаси и други остатъци от въоръжения конфликт, както и различна степен на стабилност в отделните части на страната.

Въз основа на така събраната информация административният орган е формирал извод, че в С. е настъпила съществена промяна в обществено-политическата обстановка, като независимо от продължаващите проблеми със сигурността в отделни части от страната съществуващото насилие не достига степен, при която всяко цивилно лице единствено поради присъствието си на територията на държавата да бъде изложено на реална опасност от тежко посегателство.

По отношение на молителката е прието, че евентуалното ѝ завръщане в [населено място], където е живяла преди напускането на С., е физически възможно и разумно, като не са установени индивидуални обстоятелства, пречателстващи повторната ѝ адаптация.

Отделно ответникът е извършил преценка на висшия интерес на малолетните А. А. Д. М. и А. А. Д. М.. Съобразено е, че същите са родени в Република Турция и никога не са живели в С., поради което не разполагат с личен опит относно условията на живот в държавата по произход. При оценката са взети предвид възрастта им, степента на зависимост от техните родители, необходимостта от запазване на семейната среда и възможността за последваща адаптация. Прието е, че от месец април 2023 г. малолетните деца пребивават в Република България заедно със своите родители и семейството е запазено в своята цялост. Обсъдени са данните, че малолетните са включени в българската образователна система, участват в организиран образователен процес, владеят български език на ниво, позволяващо им свободно общуване в ежедневната и образователната среда, и са изградили социални контакти. Тези обстоятелства са възприети като сочещи на настъпила адаптация към средата в Република България. Същевременно решаващият орган е съобразил продължителността на престоя им спрямо тяхната възраст и е приел, че не се установява формирането на такива трайни социални, образователни или културни връзки, които да изключват възможността за адаптация в държавата по произход. Не са установени и специфични здравословни, образователни или други индивидуални потребности, които да могат да бъдат удовлетворени единствено в Република България.

При оценката са съобразени и критериите по §. 1, т. 5 от Допълнителните

разпоредби на Закона за закрила на детето, включително чувствата и желанията на децата, физическите, психическите и емоционалните им потребности, възрастта, миналото и други относими характеристики, опасността от причиняване на вреда, както и способността на родителите да полагат грижи за тях. В тази връзка е обсъдено и становището на социалния орган, както и желанието на децата да останат в България. Решаващият орган не е отрекъл, че продължаването на пребиваването им в страната би могло да бъде по-благоприятно от гледна точка на вече осъществената адаптация, но е приел, че тази преценка не е равнозначна на установяване на материално-правните предпоставки за международна закрила. Посочено е, че висшият интерес на детето е относим критерий при общата оценка на всички факти, но не представлява самостоятелно материално-правно основание за предоставяне на хуманитарен статут.

С оглед липсата на конкретен риск за физическото или психическото развитие на децата, запазването на семейната цялост и възможността да се установят в С. заедно с родителите си, административният орган е достигнал до извода, че евентуалното им връщане не противоречи на висшия им интерес.

Във връзка с последния извод -с решение № 1218/29.06.2026 г. е отказано предоставянето на хуманитарен статут на А. А. М. С. и малолетните ѝ деца А. А. Д. М. и А. А. Д. М..

В СЪДЕБНОТО производство с определението за насрочване от 01.08.2026 г. съдът е изискал от компетентната дирекция „Социално подпомагане“ да изпрати свой представител или да представи социален доклад. По делото е постъпило писмо от Дирекция „Социално подпомагане“ -К. село, от което се установява, че при проведен на 14.05.2026г. разговор с бащата е посочен адрес, на който семейството пребивава и който се намира на територията на Дирекция „Социално подпомагане“ -О.. Постъпило е писмо, съгласно което на 01.09.2026г. и на 08.09.2026 г. посоченият адрес е посетен, но на него не е открит никой. Оставен е телефон за връзка, на който не е последвало обаждане, поради което социалната служба е заявила невъзможност да изготви ново становище /л. 34/.

От ответника е представена Справка с рег. № МД-02-314/27.08.2026г. на дирекция „Международна дейност и проекти“ при ДАБ относно общата политическа и икономическа обстановка в С., настъпилите промени в областта на образованието на децата, дейността на У., свързана с жените и децата, както и положението на кюрдското население. В нея са изложени данни за настъпилите след месец декември 2024г. политически и институционални промени в страната и за предприети действия за икономическо възстановяване. Наред с данните за планирани инвестиции в енергетиката, комуникациите, транспортната инфраструктура и жилищното строителство е отразено, че сирийското общество продължава да е подложено на значителен икономически натиск, свързан с повишаващи се цени, обезценяване на националната валута, намалена покупателна

способност и затруднения на домакинствата при осигуряване на основни жизнени потребности.

По отношение на образователната система е посочено, че в началото на 2025г. Министерството на образованието е предприело изменения в учебните програми за класовете от първи до дванадесети. Премахнат е предметът „Национално възпитание“, извършени са изменения в съдържанието на част от учебните материали, като същевременно е заявено намерение за последващо реструктуриране на системата на преподаване с акцент върху практическите знания и придобиването на професионални умения. Отделно в справката е разгледана дейността на У. в С., насочена към преодоляване на последиците от продължилия въоръжен конфликт за децата и семействата. Посочени са дейности по закрила на децата, предоставяне на психосоциална подкрепа, здравни грижи и хранене, възстановяване на училищни сгради, осигуряване на учебни материали и подпомагане и обучение на преподаватели. Отразено е и прилагането на програми за деца, които са имали ограничен достъп до формално образование, включително такива за наваксване на пропуснатото обучение. Същевременно са изложени данни за продължаващи значителни хуманитарни потребности. Според цитирания в справката годишен доклад на У. през 2025 г. организацията и нейните партньори са оказали помощ на 7,1 милиона души, от които 4 милиона деца, в областта на здравеопазването, храненето, образованието, водоснабдяването, санитарните дейности, закрилата на детето и социалната защита. Посочено е още, че взривоопасните остатъци от войната продължават да представляват сериозна заплаха за децата, като след месец декември 2024г. са регистрирани 892 инцидента, при които са загинали 171 деца, а други 436 са били ранени.

В справката е разгледано и положението на кюрдското население в С., като са проследени настъпилите изменения в статута на кюрдската автономия и процесът по интегриране на нейните военни и граждански структури в държавните институции на С.. Посочено е, че към месец август 2026 г. интеграцията на бившата кюрдска автономия се счита за приключена.

От ответникът е представена и Справка с рег. № МД-02-342/09.09.2026г. на дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно актуалната общественно-политическа и икономическа обстановка в Сирийската арабска република, с конкретни данни за област Д. ез-Зор, както и относно влиянието на племенните структури, племенното право, кръвните вражди и убийствата за отмъщение. В нея са отчетени настъпилите след падането на режима на Б. А. политически и институционални промени, като същевременно е посочено, че процесът по стабилизиране на страната продължава. По отношение на област Д. ез-Зор са изложени данни за продължаващи инциденти със сигурността, значителни хуманитарни потребности, сериозно увредена инфраструктура, наличие на мини и невзривени боеприпаси, вътрешно разселване и затруднен достъп до електричество,

вода, здравеопазване и образование. Разгледана е и ролята на племенните структури в района и тяхното значение при разрешаването на възникнали конфликти, както и съществуващите традиционни механизми за уреждане на спорове, включително практики, свързани с кръвна вражда и отмъщение. В нея се сочи още, че през 2026г. хуманитарните нужди в област Д. ез-Зор остават сред най-високите в С., обусловени от мащабното разрушаване на инфраструктурата, високата степен на уязвимост и засилващите се процеси на завръщане на населението. Посочено е, че в областта живеят приблизително 1,2 милиона души, като значителна част от тях се нуждаят от хуманитарна помощ, а достъпът до основни услуги остава силно ограничен. Отразени са съществени дефицити в областта на здравеопазването, образованието, водоснабдяването и канализацията, осигуряването на подслон, възможностите за препитание и услугите за закрила, като повредената инфраструктура и ограниченият институционален капацитет продължават да затрудняват предоставянето и достъпността на базовите услуги. Соци се и че наблюдаваните от края на 2024г. процеси на завръщане допълнително засилват натиска върху съществуващите системи, като завърналите се лица са изправени пред затруднения, свързани с жилищното настаняване, достъпа до услуги и възможностите за препитание. По отношение на състоянието на инфраструктурата е посочено, че повече от половината от повредените жилища в областта се нуждаят от пълно възстановяване, а към края на месец януари 2026г. всички основни мостове над р. Е. са се нуждаели от ремонт. Електроенергийната система е увредена и са налице чести прекъсвания на електрозахранването, като към края на януари 2026г. около 25 общности не са имали достъп до обществената електропреносна мрежа. Отразени са необходимост от възстановяване на основните водоснабдителни системи, ограничения в предоставянето на здравни услуги поради повреди в част от медицинските центрове и недостиг на медицински персонал, както и сериозно засягане на образователната система, включително поради мащабни щети по училищните сгради.

В справката са изложени и конкретни данни за продължаващи инциденти със сигурността в областта. Посочено е, че за периода от 01.10.2025г. до 31.05.2026г. А. е регистрирала 482 инцидента, свързани със сигурността в Д. ез-Зор, от които 207 са квалифицирани като бойни действия, 135 като експлозии или нападения от разстояние, а 140 като случаи на насилие срещу цивилни лица. Отразена е продължаваща активност на клетки на „Ислямска държава“, както и наличие на напрежение и въоръжени сблъсъци между отделни племенни и родови общности.

С оглед всичко изложно Съдът намира следното:

На първо място Съдът приема, че оспореното по делото решение е постановено от компетентен орган - председателят на ДАБ при МС, предвид правомощията на този орган по чл. 75, ал. 1 ЗУБ. С оглед изложеното се прави изводът, че ответникът е надлежен административен орган и е постановил валиден административен акт.

Предметът на настоящото производство е законосъобразността на отказа за предоставяне на хуманитарен статут.

В административното производство са спазени регламентираните правила на чл. 58 и следващите от ЗУБ -приета е молба за международна закрила от А. А. М. С., същата е уведомена на разбираем за нея език относно процедурата, която следва, видно от положен подпис върху писмено копие на Указанията, в проведеното интервю е участвал преводач от арабски език, като на молителката е предоставена възможност да изложи историята си, събрана е актуална информация относно държавата по произход, а в изпълнение на дадените с Решение № 4165/15.04.2026г. по адм. дело № 2533/2026г. на ВАС указания е ангажиран и специализираният орган по закрила на детето.

Съдът приема, че при новото административно производство е отстранено констатираното с Решение № 4165/15.04.2026г. процесуално нарушение, доколкото е събрана конкретна информация относно актуалното положение на малолетните деца и е осигурено участието на компетентната дирекция „Социално подпомагане“. Обстоятелството, че е изпълнено процесуалното задължение за участие на социалния орган, не изчерпва обаче дължимата от административния орган преценка. Така събраната информация следва да бъде анализирана наред с всички останали правнорелевантни обстоятелства и да намери действително отражение при преценката за наличие на материално-правните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут.

По приложението на материалния закон, съставът намира следното:

Съгласно чл. 9, ал. 1 ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне или наказание, както и тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради безогледно насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Съгласно чл. 9, ал. 2 ЗУБ субекти, извършващи тежки посегателства по ал. 1, могат да бъдат: 1. Държавата; 2. партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия; 3. недържавни субекти, ако може да бъде доказано, че субектите, посочени в т. 1 и 2, включително международни организации, не могат или не желаят да предоставят закрила срещу тежки посегателства.

В конкретния случай за първата жалбоподателка -А. С. не са налице самостоятелните предпоставки по чл. 9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ. В проведеното интервю същата не твърди да е била изложена на реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание. Не е била задържана, съдена или осъждана, не е имала проблеми с официалните власти и спрямо нея не е било упражнявано насилие. Липсват данни и за отправени

конкретни индивидуални заплахи.

По отношение на приложението на разпоредбата на т. 3 на чл. 9 ЗУБ, регламентираща предоставяне на закрила при реална опасност от тежки и лични заплахи срещу живота или личността на гражданско лице поради безогледно насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт, следва да бъде съобразено разрешението, дадено с Решение на Съда на Европейския съюз от 17.02.2009г. по дело C-465/07, Е.. Съгласно даденото тълкуване съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че представлява специфична цел поради присъщи на личното му положение обстоятелства, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната държава или регион, единствено поради присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

В това отношение следва да бъде съобразен и възприетият в практиката на СЕС подход на т.нар. „подвижна скала“. Разпоредбата на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ съответства на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС, като понятието за лице, отговарящо на условията за субсидиарна закрила, е уредено в чл. 2, б. „е“ от същата директива. С Решение от 17.02.2009 г. по дело C-465/07, Е., СЕС приема, че колкото по-способен е молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение обстоятелства, толкова по-ниска е степента на безогледно насилие, която се изисква, за да бъде призната необходимостта от субсидиарна закрила. Същият принцип е възприет и в Решение от 30.01.2014г. по дело C-285/12, Diakité. Следователно преценката по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ не се свежда единствено до установяване интензитета на насилието в държавата по произход, а изисква общата обстановка да бъде съпоставена с индивидуалното положение на конкретния молител. В случая при извършване на тази преценка следва да бъде отчетено специфичното положение на малолетните жалбоподатели като уязвими лица, тяхната възраст, житейският им път и обстоятелството, че никога не са пребивавали в С..

При преценката на актуалната обстановка в държавата по произход следва да бъдат съобразени и представените в съдебното производство справки от 27.08.2026г. и от 09.09.2026г. на ДАБ.

От Справка с рег. № МД-02-314/27.08.2026г. се установява, че след падането на режима на Б. А. в С. са настъпили съществени политически и институционални промени и са предприети действия, насочени към икономическо възстановяване на страната. Наред с това продължават да са налице значителни икономически затруднения, свързани с намалена покупателна способност на населението и затруднения на домакинствата при осигуряване на основни жизнени потребности.

В справката е разгледано и състоянието на образователната система, като са посочени предприети промени в учебните програми и намерения за реструктуриране на системата на преподаване. Същевременно е отразена значителната дейност на У. в областта на закрилата на децата, здравеопазването, храненето и образованието, включително чрез възстановяване на училища, осигуряване на учебни материали, обучение на преподаватели и прилагане на програми за деца с ограничен достъп до формално образование. Изложени са и данни за продължаващи хуманитарни потребности и рискове за децата, свързани с последиците от продължилия въоръжен конфликт.

От Справка с рег. № МД-02-342/09.09.2026г. се установява, че независимо от настъпилите политически и институционални промени процесът по стабилизиране на страната продължава. По отношение на област Д. ез-Зор са изложени данни за увредена инфраструктура, затруднен достъп до електричество, вода, здравеопазване и образование, значителни хуманитарни потребности, наличие на мини и невзривени боеприпаси, вътрешно разселване и продължаващи инциденти със сигурността. Отражено е и запазващото се влияние на племенните структури и традиционните механизми за разрешаване на конфликти. В същата справка е посочено още, че хуманитарните нужди в област Д. ез-Зор през 2026г. остават сред най-високите в страната, като достъпът до основни услуги е силно ограничен. Установени са значителни дефицити в областта на здравеопазването, образованието, водоснабдяването, осигуряването на подслон и възможностите за препитание, обусловени включително от състоянието на инфраструктурата и ограничения институционален капацитет. Посочено е, че повече от половината от повредените жилища се нуждаят от пълно възстановяване, електроенергийната и водоснабдителната инфраструктура продължават да са засегнати, а образователната система е сериозно засегната и поради мащабните щети по училищните сгради. Същевременно процесите на завръщане на населението допълнително увеличават натиска върху съществуващите услуги. В справката са изложени и данни за продължаващи инциденти със сигурността, включително 482 регистрирани от А. инцидента за периода от 01.10.2025г. до 31.05.2026г., както и за запазваща се активност на клетки на „Ислямска държава“ и напрежение между отделни племенни общности.

Следва да се има предвид, че представената актуална информация сочи на положителни изменения в политическата и обществената обстановка в С., но не установява пълно и трайно стабилизиране на страната. Продължават да са налице регионални различия в състоянието на сигурността, значителни хуманитарни потребности, проблеми с основната инфраструктура и затруднения в достъпа до основни обществени услуги. Съществуващата обстановка не е еднаква на цялата територия на държавата и налага конкретна преценка както на района, в който лицата биха се установили, така и на индивидуалното им положение.

Съдът не намира основание да приеме, че сама по себе си общата ситуация в С. достига степеня на безогледно насилие, при която всяко цивилно лице единствено поради присъствието си на територията на държавата би било изложено на реална опасност по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ. Така формираният извод относно общото състояние на сигурността в С. обаче не е достатъчен за разрешаване на спора, доколкото следва да бъде отчетено индивидуалното положение на малолетните деца.

Съгласно чл. 6а ЗУБ при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, преценен в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. Малолетните лица попадат в категорията на уязвимите лица, поради което индивидуалното им положение следва да бъде изследвано с оглед специфичните им потребности и степеня им на зависимост от семейната и социалната среда.

Съгласно § 1, т.5 от Допълнителните разпоредби на Закона за закрила на детето /ЗЗД/ при определяне на най-добрия интерес на детето се извършва преценка на неговите желания и чувства, физическите, психическите и емоционалните му потребности, възрастта, пола, миналото и други характеристики, опасността или вредата, която му е причинена или има вероятност да му бъде причинена, способността на родителите да се грижат за него и последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата.

Според чл. 3, § 1 от Конвенцията на ООН за правата на детето при всички действия, отнасящи се до деца, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, съдилищата, административните или законодателните органи, висшият интерес на детето следва да бъде от първостепенно значение. В този смисъл е Решение № 7742/29.06.2021г. по адм. дело № 5201/2021г. на ВАС, IV отделение, в което е прието, че при разглеждането на молбите за международна закрила следва да бъдат съобразени висшият интерес на детето и запазването на целостта на семейството, като се извърши преценка и на потенциалните рискове при евентуалното връщане на малолетните лица в държавата по произход, както и Решение № 3907/07.04.2026г. по адм. дело № 1237/2026г. на ВАС, IV отделение. Със същото касационната инстанция е приела, че при преценката относно предоставянето на хуманитарен статут на малолетни деца следва да бъдат съобразени тяхната възраст, продължителността на пребиваването им в Република България, степеня на социалната им адаптация и обстоятелството, че се обучават в български училища. ВАС е приел, че административният орган е следвало да предостави хуманитарен статут при наличие на установени обстоятелства, свързани с висшия интерес на децата, като обстоятелството, че на техния баща не е предоставен такъв статут, не може да бъде единственият решаващ фактор при формиране на крайния извод.

Преценени с оглед установената по делото фактическа обстановка, изложените

принципи налагат извод, различен от този на административния орган, по следните съображения:

А. А. Д. М. е [дата на раждане] в Република Турция, а неговият брат А. А. Д. М. -на 25.11.2017 г. също в Република Турция. И двамата са живели там от раждането си до преместването на семейството в Република България през месец април 2023г., като никога не са пребивавали на територията на С.. От 09.04.2023г. малолетните пребивават заедно със своите родители в Република България, поради което към датата на постановяване на Решение № 1218/29.06.2026г. престоят им в страната надхвърля три години.

При така установените факти С. безспорно е държава по произход на малолетните деца по силата на тяхното гражданство, но не е държава, с която същите са изградили собствена житейска, образователна и социална връзка. Евентуалното им установяване там не би представлявало завръщане към позната за тях среда, а първо установяване в държава, в която никога не са живели и по отношение на която нямат личен житейски опит. Обстоятелството, че техните родители са сирийски граждани, не обосновава само по себе си извод за наличие на действителна житейска връзка на малолетните деца с държавата по произход. При определяне на най-добрия им интерес следва да бъде отчетен конкретният им житейски път, действително изградената към момента среда и последиците, които промяната ѝ би могла да има върху тяхното развитие.

От друга страна, по делото са установени конкретни данни относно средата, в която малолетните живеят в Република България. Същите владеят отлично български език, посещават 67 ОУ „В. Д.“, включени са в българската образователна система и са изградили социални контакти. Живеят заедно със своите родители при подходящи жилищни условия, като от социалното проучване се установява силно изразена емоционална привързаност между членовете на семейството и полагане на необходимите ежедневни грижи за тях. Установено е още, че децата са клинично здрави, имат избран личен лекар, извършени са задължителните имунизации в Турция, а родителите изрично са заявили стремежа си да осигурят на малолетните си деца достъп до образование, здравни грижи и сигурна семейна среда. Така посочените обстоятелства не могат да бъдат сведени единствено до субективно предпочитание на семейството относно държавата, в която семейството желае да пребивава. Те представляват обективно установени факти, характеризиращи действително изградената жизнена, образователна и социална среда на децата и са относими към преценката на тяхното физическо, психическо и емоционално развитие.

Съдът споделя извода на ответника, че висшият интерес на детето не представлява самостоятелно и автоматично основание за предоставяне на международна закрила. Този принцип обаче не е приложен правилно спрямо конкретното положение на А. А. Д. М. и А. А. Д. М.. При положение, че самият административен орган е

установил, че малолетните деца никога не са живели в С., че са включени в българската образователна система, владеят български език и са адаптирани към средата в Република България, изводът, че същите могат да се адаптират в С., не може да бъде обоснован единствено с възрастта им и сирийския произход на техните родители. Възможността за бъдеща адаптация е възприета от административния орган като предположение, без да са установени конкретни обстоятелства относно средата, в която малолетните действително биха били поставени при установяването им в С.. Липсват конкретни данни за наличие на жилище и подкрепяща семейна или социална среда, в която същите биха могли да бъдат непосредствено приети. Не е извършена и конкретна преценка относно възможността да продължат образованието си без съществено прекъсване, както и относно отражението на промяната на държавата, езиковата и образователната среда върху тяхното развитие. Освен това, по данни от проведеното интервю с майка им, на територията на Република България се намира тяхната леля, а в Германия пребивават двама чичовци и още една леля. Следователно извода на ответника, че децата имат връзка с България, но тази връзка не е трайна - не се споделя. При преценката следва да бъде съобразено и становището на компетентния орган по закрила на детето. Действително, същото не е задължително за административния орган при разрешаване на въпроса относно наличието на материално-правните предпоставки за предоставяне на международна закрила, но това е част от предпоставките за наличието на материално-правните предпоставки, на които се основава акта. Това е така, защото съдържащите се в становището на ДСП констатации представляват специализирана оценка на конкретното положение на малолетните и на обстоятелствата, имащи значение за определяне на техния най-добър интерес, поради което подлежат на обсъждане наред с останалите събрани по преписката доказателства. В случая социалното проучване потвърждава установената адаптация на малолетните към средата в Република България, наличието на подходящи битови условия, достъпа им до образование и здравни грижи, както и силно изразената емоционална привързаност между тях и техните родители. Установен е и достатъчен родителски капацитет за полагане на необходимите ежедневни грижи за децата.

Обстоятелството, че тези данни са възпроизведени в мотивите на Решение № 1218/29.06.2026г., не обосновава извод, че същите са надлежно обсъдени и съобразени от административния орган при преценката на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут. Действително по-благоприятните условия за живот в Република България сами по себе си не представляват основание за предоставяне на международна закрила. В случая въпроса не се свежда до сравнение в коя държава условията на живот са по-добри, а до конкретната преценка на последиците от прекъсването на вече изградената им среда и установяването им за първи път в държава, в която никога не са живели.

Посоченото следва да бъде съобразено и с изложената по-горе актуална информация относно държавата по произход, от която се установява, че независимо от настъпилите положителни политически и институционални промени процесът по стабилизиране на С. не е приключил, като продължават да са налице съществени регионални различия, хуманитарни потребности и затруднения в достъпа до основни обществени услуги, включително образование и здравеопазване. Тези обстоятелства имат особено значение при преценката на положението на малолетни лица, които нямат собствен житейски опит от държавата по произход и за които евентуалното установяване там би представлявало съществена промяна на цялата изградена до момента среда.

От всичко изложено СЪДЪТ намира, че по отношение на малолетните А. А. Д. М. и А. А. Д. М. са налице материално-правните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 8 ЗУБ. Съвкупната преценка на установените по делото обстоятелства -възрастта на малолетните, обстоятелството, че са родени и са израснали извън С. и никога не са пребивавали в държавата си по произход, продължителността на пребиваването им в Република България, включването им в българската образователна система, владееенето на български език, изградените социални контакти, запазената семейна среда, данните от социалното проучване, както и актуалната обстановка в държавата по произход, обосновава наличие на други причини от хуманитарен характер по смисъла на посочената разпоредба.

Изложените изводи са относими и при преценката на положението на А. А. М. С.. Обстоятелството, че по отношение на същата не се установяват предпоставките по чл. 9, ал.1, т.1 - 3 ЗУБ, не изключва приложението на чл. 9, ал.8 ЗУБ, доколкото следва да бъдат съобразени и други причини от хуманитарен характер. В случая такива се обосновават от конкретно установеното положение на двете ѝ малолетни деца, необходимостта от полагане на родителски грижи и запазване на целостта на семейството. При положение че по отношение на малолетните ѝ деца са налице основания за предоставяне на хуманитарен статут, преценката относно положението на тяхната майка не следва да бъде извършвана отделно от висшия интерес по чл. 6а ЗУБ. В този смисъл е Решение № 10555/21.11.2022г. по адм. дело № 3815/2022г. на ВАС, IV отделение. Освен това от данните по делото не се установява фактическа раздяла в семейството. Напротив, в социалната информация е констатирана силно изразена емоционална привързаност между родителите и малолетните, както и наличие на полагани адекватни родителски грижи.

Съставът следва да допълни, че обстоятелството, че на бащата М. А. Д. А. е отказано предоставянето на международна закрила с влязъл в сила съдебен акт, не може само по себе си да бъде определящо за изхода на настоящото производство. Предмет на настоящия спор е индивидуалното положение на А. А. М. С. и малолетните А. А. Д. М. и А. А. Д. М., като преценката следва да бъде извършена въз основа на актуално установените по настоящата преписка обстоятелства.

След отмяната на обжалваното решение делото като преписка следва да се върне на административния орган за ново произнасяне по молбата за международна закрила в частта относно хуманитарния статут, при съобразяване на указанията, дадени с настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона, а именно да постанови решение, с което да предостави хуманитарен статут на малолетните А. А. Д. М. и А. А. Д. М., както и на тяхната майка А. А. М. С. на основание чл. 9, ал.8 ЗУБ.

С оглед изложеното жалбата се явява основателна, а оспореният административен акт -незаконосъобразен и следва да бъде отменен, като преписката бъде върната на ответника за ново произнасяне съобразно дадените в мотивите на решението указания по тълкуването и прилагането на закона.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, I отделение, 47 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ РЕШЕНИЕ № 1218 от 29.06.2026г. на председателя на ДАБ при МС по чл. 75, ал. 1, т.4 от ЗУБ, вр. с чл. 9 от ЗУБ, с което е отказано на А. А. М. С., лично и като законен представител на малолетните ѝ деца А. А. Д. М. и А. А. Д. М., граждани на С., предоставянето на хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката на ответника за произнасяне по задължителните указания в мотивите.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено, пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: